

GIMTAJI KRAŠTA PAVARČIUS

Ir vėl kaimynė atnešė propagandinio turinio kelis Gimtojo Krašto numerius. Kaip jau žinome iš spaudos, kad ok. Lietuvoje lankėsi grupė jaunuolių iš Kanados ir kitų kraštų. Šių jaunuolių išvyka rūpinosi Valerija ir Liudas Stankevičiai.

Iš Kanados lankėsi šie jaunuoliai: Danutė Beniušytė, Jonas Brikis, Kristina Jankers, Iviija Stankevičiūtė, Rimas Piečaitis, Irena Jurkutė, Stephan Dragičevs, Irena Adomaitytė, Kris Leontis, Dana Blauzdžiūnait, Kristina Kličiūtė, Rūta Stankevičiūtė, Albertas Bernotas, Zigmas Skučas ir Joana Adomaitytė. Šie jaunuoliai ir jaunuolės, kaip rašo Gimtasis Kraštas, dalinosi savo patirtais išpuoliais su redliakcija.

Teisybė, dauguma savo išpuoliais labai santūriai pasisakė. Gėrėjosi Lietuvos gamta, Trakais, Kaunu, Vilniumi, dėkojo už vaisingą jų priėmimą.

Tuo tarpu Danutė Beniušytė porinai: "Galiu sakyti, kad išvaizdau šį kraštą kitaip. Žmonės čia gyvena geriau, negu buvau girdėjusi iš pasakojimų. Mūsų gimtinės ir apskritai žmonių, su kuriais susipažinom laimėngesni, negu išvaizdavom". Prie šios mergitės teiginio nėra ko ir pridėti. Greičiausia mergaitė rašo teisybę. Juk ir ok. Lietuvoje sugebėję prie valdžios lovio prisiplakti, sugeba nebologai išsiversti.

Va, praeitais metais gavau iš ok. Latvijos buvusio vaikystės draugo laiška. Jis buvo mažamečio ūkininko vaikas. Gerokas padauzė. Vos vieną žiemą ištvėrė pradžios mokykloje. Nerašo kokiomis aplinkybėmis po antros rusų okupacijos atsirado ok. Latvijoje. Ten jis buvo paskirtas didelio kolchozo viršininku.

Anot, jo buvę "kulekai norėjo kito" bet valdžia jį paliko. Dabar jis gyvena nebologiau už Ulmanį (Latvijos prezidentas). Aišku toks jaučiasi laimingas. Gal būt tokiais laimingais jaučiasi ir Danutės giminės. Šiaip lietuviai neša sunkią rusų okupacijos naštą.

Kita mergaitė, Dana Baluzdžiūnaitė, pasakojo: "Dabartinės Lietuvos negalima palyginti su ta Lietuva, kurią mūsų tėvai pažinojo. Ji dabar panaši į bet kurią kitą kraštą pasaulyje ir būtų man mažai artima, jeigu ne giminės. "Ka gi? Dana visai nesugirdo laike. Juk buvo laikai, kad pamačius dviratį, viso kaimo vaikai subėgdavo pasitaurėti, kaip į kokią "dyvą". Vėliau jau ir automobilis nebuvo naujiena. Buvo laikai, kad Lietuva taip okupantų buvo nualinta, kad ypač rytinėje Lietuvoje, žmonės badu mirdavo — patvoriais buvo renkamasi ilgėles, pievose rūkstynės ir kitokios žolės ir jomis buvo maitinamasi. Kada Rusijoje žmonių milijonai badu mirdavo už javų varpos nuskynimą tūkstančius į kacevus grūdavo. Tuo laiku Lietuva tapus laisvai ir nepriklausoma, po kelių metų maisto ir kitokių ūkinių gėrybių tiek buvo prisigaminta, kad milijonai tonų užsienius buvo eksportuojama.

Buvo laikai, kad r. Amerikoje bedarbiai ir seneliai, kaip pasakoja, gyveno skurde ir net patiltėse nakvodavo. Dabar Amerikos bedarbis ar senelis pensininkas geriau gyvena, negu Rusijoje darbininkas. O apie pensininko likimą bausi ir pagalvoti. Kolchozo pensininkui su 20 ir keliais rubliais gyvenimas nepavydėtinas. Jeigu lietuvą būtų iki šiol

buvusi laisva ir nepriklausoma valstybė tai tikrai būtų pasiekusi kelis kartus geresnio gyvenimo ir gerbūvio, negu dabar esant Rusijos imperijos sudėtyje. Tai ir garbinimas ten esančio gerbūvio, tik propagandinis burbulas. Juk Rusijoje komunizmas 60 metų egzistuoja bet vis dar eilučių prie krautuvių negali p. n. kinti. Vis dar trūksta maisto. Milijonus tonų javų perka Amerikoje ir kitur.

Cia vėl iš Amerikos jaunuolis Juozas Kazlas, pasidžiaugęs pasiektais įvairiais laimėjimais, apgailestauja, kad nebuvę laiko su darbininkais pasikalbėti. Gaila! Reikėjo su darbininkais, jeigu buvo proga, pasikalbėti. Būtų sužinojęs, kad ok. Lietuvos darbininkas, palyginus su Amerikos ir laisvojo pasaulio darbininku, tik ras skurdeiva.

Kada vad. "pažangičiai" reiškia džiugumą ir didelį pasitenkinimą dabartiniu ok. Lietuvos gyvenimu, tai nieko nuostabaus. Jie su kūnu ir dūšia Kremliaus vadovams pasidavę. Bet kuomet pabėgusių nuo rusiškų siaubo vad. dypukų vaikai pradeda skeisti prokamuistinę propagandą, tai jau darosi skaudu ir graudu. Stasys Juškėnas

ZUVĖDROS

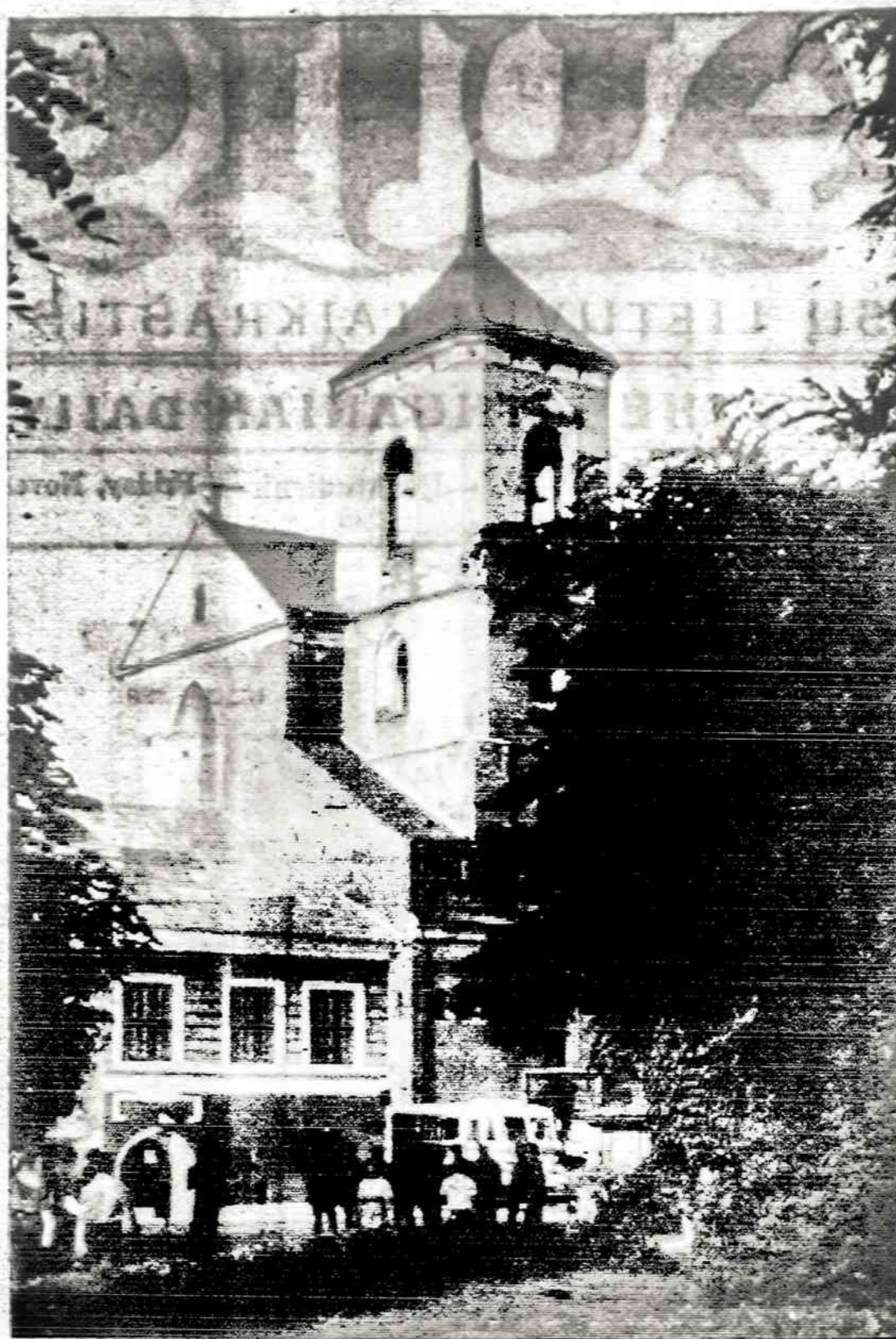
(širdies klajonės)

Mane žuvėdros telydėjo, kai iš tėvynės aš plaukiau — manęs nors niekas neliūdėjo, bet truputį aš pats verkiau...

Iš vikingų uoluoto uosto palydi publika savus — kai kas sau asaras nušluosto, ir... aš — už akmenis visus...

Zuvėdros — geros tokios, mielos! Jos lydi laivą... gal mane... Taip! — tik tos lakūnės sielos sutiks, gal, ir kitam krante...

Arėjus Vilkauskas "Gripsholm" — Atlantis, 1933.XI.26

Kauno bazilika

Valstybės Sekretoriaus pavaduotojai atvyksta į Clevelando lietuvių sale

Kaip jau anksčiau buvo šiame laikraestyje pranešta du JAV Valstybės Sekretoriaus pavaduotojai lapkričio pradžioje atvyksta į Clevelandą, kur padarys pranešimą įvairiais klausimais, liečiančiais pavergtias tautas ir žmogaus teises.

Susirinkimas įvyks š. m. lapkričio 9 d. 7 val. vak. Lietuvių East 185th Street. Visos tautybės yra kviečiamos susirinkime dalyvauti. Lietuvių ypač jaunieji, yra raginami gausiai susirinkime dalyvauti.

Valstybės Departamentą susirinkime atstovaus du Valstybės Sekretoriaus pavaduotojo rangurį asmenys: Patricia M. Darian, Assistant Secretary of State for Human Rights and Humanitarian Affairs ir George S. Vest, Assistant Secretary of State for European Affairs. Tarp kitko Patricia Darian yra JAV Vyriausybės delegacijos, Belgrade narė.

Abu Sekretoriaus pavaduotojai padarys trumpus pranešimus liečiančius JAV.Sov. Sąjungos santykius, žmogaus teises, Belgrade konferencijos reikalus, o visas likusias laikas bus skirtas klausimams ir pasiekėjams. Numatyta, taip pat ir laiko privatiems pokalbiams su abiemis svečiais.

Susirinkimo reikalams galūti aptarti Clevelando Lietuvių Namų Gintaro valgykloje pietų posėdžiui buvo susirinkę (š. m. spalio 27 d.) organizacinio komiteto koordinatorių Paulius Al-

šenas, specialiai iš Vašingtono šiam posėdžiui Clevelandan atvykęs Valstybės Departamentu spaudos skyriaus valdininkas Preston, teisėjas Edvardas Katalinas, Council on World Affairs vykdomasis pirmininkas ambasadorius Emory Swank, senatoriaus Metzzenbaum specialus asistentas Ladd Anthony ir A. J. Kasulaitis. Kurį laiką dalyvavo ir Lietuvių Namų pirm. Algis Sirdvyaitis.

Paulius Alšenis vadovaujant dalyvavusieji smulkiai aptarė susirinkimo detales ir pan. A. Kasulaitis, buvęs ilgametis LK-DS bei VLIKO narys, dabar Vidurio Europos Krikščionių Demokratių Unijos vicepirmininkas ilgėliau šia proga išsikalbėjo su p. Preston kai kuriais susirinkime kilsimais klausimais, k. a. munitų, šeimų sujungimo, Belgrade konferencijos apimties, Brazilskų deportacijos galimybes (tą rytą kaip tik PA paskelbė, Valstybės Departamentas nutarė vykdyti jų deportaciją), religijos laisvės, tautinės kultūros laisvės bei apskritai valstybinės nepriklausomybės klausimais.

Departamento atstovas patiko po jog susirinkime abu Sekretoriaus pavaduotojai bus pasiruošę išsikalbėti visais klausimais aiškiai ir nedviprasmiškai.

Rengimo Komitetui vadovaujant Jonas Nasvytis, šiuo metu jau grįžęs iš kelionės Europoje ir baigias konferencijos susirinkimo paruošiamuosius darbus.

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talaša

(Tęsinys)

Jei tuokiamųjų kliūčių nėra, tai metrikų vedėjas nutaria sužadėtinius sutuokti. Tuokiama viešai, patiems sužadėtiniams dalyvaujant ir ne mažiau kaip dviejų pilnamečių liudytojų akivaizdoje. Tuokiama šia tvarka: metrikų vedėjas skaito sužadėtiniams įstatymo straipsnius, kurie kalba apie sutuokinių priedermes, o po to klausia kiekvieną sužadėtinį skyrium: ar sutinki N. N., būti N. N. vyrų (žmona). Gavęs teigiamą atsakymą, metrikų vedėjas paskelbia, kad N. N. ir N. N. nuo šios valandos yra vienas antram vyras ir žmona. Metrikų vedėjas sutuokęs tuojau pat surašo sutuoktųjų metrikus ir susituokusių vidaus pasuose arba kitokiuose asmens dokumentuose pažymi jų susituokimą. Pažymėjimą pasirašo sutuokęs metrikacijos vedėjas.

III. Santuokos įrodymas.

Santuoka įrodoma sutuoktųjų metrikais. Jei santuokos negalima įrodyti sutuoktųjų metrikais dėl to, kad metrikų knygos nebuvo vedamos ar yra sunaikintos, arba kad sutuoktųjų metrikai nebuvo, jose išrašomi arba išrašyti buvo sunaikinti, arba nenugatavę, klūčių sutuoktųjų metrikų išrašams pristatyti, tai santuokos sudarymą gali nustatyti teismas, pasiremdamas kitokiais rašytiniais įrodymais arba ir liudytojų parodymais. Santuokišką gyvenimą teismas nustato, atsižvelgdamas į aplinkybes, iš kurių aiškėja, kad du, asmenys yra žinomi kaip sutuoktiniai: drauge gyvena, turėjo bendrą namų ūkį, abu drauge augino vaikus, teikė vienas antram pagalbą ir t.t.

IV. Santuokos patikrinimas

Santuoka pripažįstama netikra, jeigu sutuoktinis nėra davęs sutikimo tuoktis, arba tas sutikimą yra davęs būdamas nevisas sąmonės arba būdamas suklydęs ar suklaidintas, arba tas sutikimas yra išgautas prievarta. Sutikimas tuoktis laikomas duotu per suklydimą, jeigu sutuoktinis susituokė, visai nemanydamas tai esant sutuoktuves, arba susituokdamas tarsi tuokijasi su kitu asmeniu, arba jeigu sutuoktinis sutuokėsi dėl tokių antrojo sutuoktinio ypatybių, dėl kurių sutuoktinio gyvenimas nepakankamas, arba jeigu sutuoktis laikomas išgautu prievarta, jeigu sutuoktinis susituokė iš baimės, kilusios dėl rimto grėsmų, jeigu sutuoktinis jam artimo asmens gyvybei, sveikatai ar garbei, reikalauti pripažinti santuoką netikra, galimas ir viešai, kaip per tris mėnesius nuo sąmonės atgavimo, arba savo klaidos pastebėjimo, arba nuo prievartos pasibaigimo, bet visais atvejais ne vėliau kaip per vienerius metus nuo sutuoktųjų dienos. Santuoka pripažįstama netikra, jeigu sutuoktųjų dieną bet katram sutuoktinių nebuvo suėję amžius; vyrui — aštuolioka metų, moteriai — šešiolika metų. Tačiau santuoka negali būti pripažinta netikra, jeigu žmona tampa nėščia arba, jeigu nepilnamečiui sutuoktiniui sueina įstatymo nustatytas tuokiamasis amžius. Santuoka pripažįstama netikra, jeigu susituokė savo tarpe tiesiosios eilės giminaičiai, o taip pat tikrieji ir bendratėviai bei bendramošiai broliai ir seserys. Santuoka pripažįstama netikra, jeigu bet katrą sutuoktinio pirmoji santuoka nėra pasibaigusi. Reikalauti pripažinti santuoką netikra gali suoktinis, kuris ją sudarydamas veikė sąžiningai, o 28 — 30 str. atvejais bet katras sutuoktinis, kiekvienas suinteresuotas asmuo ir prokuroras. Sutuoktinio teisė reikalauti pripažinti santuoką netikra po jo galvos nepareina jo ipėdinams, bet jei gali teisti santuokos netikrumo pripažįstamąją bylą, jeigu ji buvo jo iškelta. Santuokos netikrumo pripažįstamąją bylą sprendžia apylinkės teismas. Santuoka pripažinta netikra, laikoma netikra nuo sutuoktųjų dienos. Pripažinus santuoką netikra, vienas sutuoktinių turi duoti išsų antram išlaikyti, jei tas antrasis jų pats netikrumo negali jų užsidirbti ir buvo susituokęs sąžiningai. Tačiau toks sutuoktinis, kuris sudaro kitą santuoką arba santuokiškai gyvena be sutuoktūvių, nustoja teisės gauti išlaikymų lėšų. Pripažinus santuoką netikra, sutuoktūvių asmens ir turto santykiams, tėvų santykiams su vaikais ir vaikų išlaikymui atitinkamai taikomi ištuokos nūstatai.

V. Ištuoka

Sutuoktiniai gali būti ištuokiami. Ištuokia apylinkės teismas. Apylinkės teismo sprendimas sutuoktinio gali būti skundžiamas kasacijos tvarka Vyriausiajam Tribunalui per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo. Ištuokiamą abiejų sutuoktinių sutikimu arba ir vienam katram sutuoktiniui pareiškus, norą išsytuokti. Ištuokos prašymas pareiškiamas žodžiu arba raštu tam apylinkės teismui, kurio apylinkėje gyvena bet katras sutuoktinių.

(Bus daugiau)

GARSINKLĖS NAUJENOSE VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — Friday, November 4, 1977

Liberation's woman.

Molly Fitcher loved her husband. So much so, that when he went into battle during the Revolution, she did too. Right by his side. Then one day, while loading cannons, he was killed by a British bullet.

Molly knew the time had come to take stock in her country. So she picked up where her husband left off. And when the smoke cleared, America had a new heroine.

Today, when it's time to take stock in their country, Americans buy U.S. Savings Bonds.

When you join the Payroll

Savings Plan at work, a little is set aside from each paycheck to buy Bonds Regularly. Automatically. That way, you're making a real investment in your future. And in America, too.

So buy United States Savings Bonds. Right from the start, it's been an equal opportunity investment.

Take stock in America.

New E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4% the first year). Lost, stolen or destroyed Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest not subject to state or local income taxes, and full tax may be deducted until redemption.

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 3/4%

see us for HOME financing.

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KALANIKIS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon. - Tue., Fri., 9-4 Thur., 9-8 Sat., 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

DIRBTINIAI LIETUVOS VANDENYS

(Tęsinys)

Lietuvos sviesuomenė teigiamai vertino savarankiško kelio iš Nemuno į Baltiją kasimą, laukė jo. Išsivadavimas iš prekybės priklausomybės nuo Prūsų būtų pagyvinęs to meto Lietuvos ekonominį gyvenimą. Štai senas D. Poška šitaip savo epigrama sveikina šio darbo pradžią:

Mūsų caras Aleksandras pradeda darbą šventą.
Nesparkasu sudragin Dubysą ir Ventą.

Dieve, duok jam laimintai šimtmečio sulaukti.
O mum duok, idant būtų su kuo Rygon plaukti.

Prasidėjus 1830—1831 m. sukilimui, kariuomenė buvo permesa sukilimui malšinti. Nors ir daug buvo įdėta lėšų (teigiama, kad 10 mln. rb.), bet pradedamųjų darbų nebuvo sugrįžta.

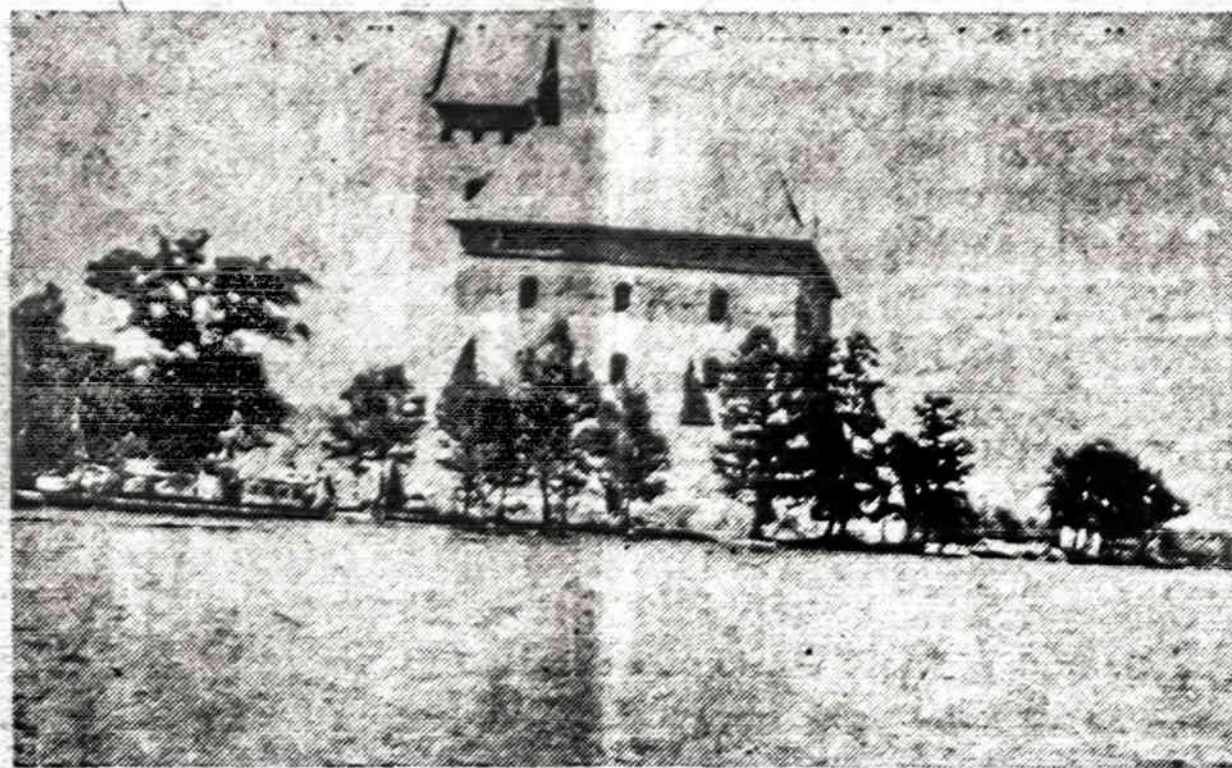
1901—1905 m. vėl buvo sumanyta tęsti statybas Ventos — Dubysos takoskyroje. Tačiau jau daug ka laikas buvo sunaikinęs: tašyti akmenys išlūpinėti, panaudoti aplinkinių bažnyčių statyboms, jais buvo išmūryta Nemuno pakrantė. Kaune prie Vytauto bažnyčios. Ir dabar jie ten tebėra, primindami įdomų Lietuvos upių laivybos istorijos

puslapį. Gal tai ten net užrašyti vertėtų.

Šį kartą planus sumaišė rusų-japonų karas, revoliucija. Kai vėl prasidėjo nauji tyrinėjimai 1914 m. išvakarėse, apylinkių žmonės jau ir kalbėjo — bus karas. Karas netrukus prasidėjo. Todėl ir gimė legenda apie Ventą ir Dubysą, kurios nuo seno gražiai sugyveno (iš tiesų, bendru kloniu į vieną pusę net savo vandenį poledynmety plukdė), bet vėliau labai dėl kažko susipyko, tikriausiai dėl Nemuno ir nusigrėžė viena nuo kitos visam laikui. Jų rūstybė tokia didelė, kad nė nemėgink sutaukinti — pats liksi nelaimingas ir kitiems keršto nelaimę užtrauksi.

Vienu metu su Ventos — Dubysos keliu buvo kasamas kelias per Augustavą iš Vislos į Nemuną. Šiuo darbu rūpintis caro vyriausybė paliepė vietiniam Lenkijos iždui.

Augustavo trasa buvo sudėtingesnė. Čia iš Vislos per Bugą, Narevą, Bebrą, kanalizuoja Nėtės upe, takoskyros ežerais, per juodąją Ančią buvo susijungta su Nemunu. Pagrindinius darbus ir čia dirbo kariuomenė. Kanelas buvo baigtas 1839 m.

TRAKŲ PILIS NUO EZERO PUSĖS

Dirbtinio kelio čia yra 102 km. Jis apsidintas medžiais, pastatyta keliolika šliuzų, tarnybinių patalpų. Pirmojo pasaulinio karo metu statinys buvo gerokai apgadintas, bet po karo netrukus vėl sutvarkytas. Augustavo keliu daugiausia buvo plukdomas Suvalkų miškas.

Augustavo kelias yra sumaniai sukurtas hidrotechnikos įrangos. Gerai pasinaudota natūraliomis gamtinėmis sąlygomis. Oficialiuose caro valdžios dokumentuose nuopelnai priskirti Vitei. Tačiau reikia manyti, kad tiek Augustavo kelio, tiek Ventos — Dubysos kelio kūrime dalyvavo ir vietinių žmonių. Pastaruoju metu lenkai ištyrė, kad Augustavo kanalą projektavo lenkų inžinieriai. Jiems įsijungimą, tragikomiską baimę ir atvykusių nenorą atvirai kalbėti. Nežiūrint natūralaus ilgesio ir meilės savo artimiesiems, visus slegia rūpestis ir ima baimė:

Augustavo projektą sukūrė ne Vite, o vietinis inžinierius Ignatas Prondzinskis. Šis žmogus parinko keliui trasą gamtoje. Išlikę yra jo laišku, atsiminimų apie sunkiai praeinamus Augustavo miškus. Jis aprašo pelkių izoliuotus kaimelius, į kuriuos tada tiesė medinius lieptus. Aprašo, kad dar čia po senovės nemaža gyventojų vertėsi medžio anglių deginimu, baly rūdų originaliose krosnyse lydyimu, bitininkyste. I. Prondzinskis mimi iš Prūsų atsiųstų šnipų apsi-

lankymą. Į jų rankas buvo patekę kažkokie Leinge ir Eike. Abu nuo Klaipėdos. I. Prondzinskis palaikė ryšius su Ventos — Dubysos statytojais, derino šliuzų ir kanalo plotį, kad galėtų plaukioti didesni laivai. Atrodo, būta kažkokių skirtumų: Ventos — Dubysos kanalas dėl vandens stokos buvo suprojektuotas sauresnis.

IS "Mūsų Gamta"

Mūsų spaudoje

Slaptoji milicija ir Agitpropas tebedirba

"Teviškes Ziburijų" 42 nr. yra atspausdintas Stepo Varankos straipsnis apie keliauninkus į okupuotą Lietuvą, jų pasikeitimą, tragikomiską baimę ir atvykusių nenorą atvirai kalbėti.

Nežiūrint natūralaus ilgesio ir meilės savo artimiesiems, visus slegia rūpestis ir ima baimė: "Juokingai ir tragiškai atrodo, kai atvykęs sūnus ar dukterė pas tėvą bei motiną baimingai klausia: "ar čia nėra paslėptų mikrofonų?" Mums tai skamba juokingai. Prieš keletą metų Kanaadoje lankėsi keli žymūs partizanai. Jiems buvo sudarytos sąlygos nueiti į privačias vakarones ir pasikalbėti su tautiečiais. Jie vengė prakalbų ir atviresnių pasikalbėjimų dėl mikrofonų baimės. Jie taip pat vengė atviriau pasisakyti, kai su jais sykiu būdavo kitas jų tautietis iš Lietuvos.

Atvykęs svečias iš okupuotos Lietuvos, dalindamasis su savo gimine ilgų metų nesimatymo ilgesniu, nutildo savo balsą ir pereina į šnibzdėjimą, pasakodamas apie savo ir kitų tautiečių vargus bei kančias. Ar tie maskvinaiai pamokymai išvyktančiam į užsienį tiek baimės įvaro, ar tai tos "laimingos šalies" sistema taip vargšus įbaugina, kad jie bijosi net savo šešėlio. Policinė sovietų sistema priverčia žmogų būti labai atsargiu. Gerai žinome, kad niekur pasaulyje nėra tokios šnipinėjimo ir išdavinėjimo prievartos. Tam niekšingam darbu žmonės yra priverčiami įvairiom sukromomis priemonėmis. Atsiranda ir pasidavėlių, kurie savo tautiečius siunčia į kalėjimą ar Sibirą. Yra pavyzdžių iš Stalino laikų, kad vaikai skundė savo tėvus, kurie buvo sušaudyti, o vaikai gavo medalius. Tokiam Morozovui už tėvo išdavimą yra pastatytas set paminklas.

Iš vykstančiųjų lankyti savo giminių okupuotoje Lietuvoje teko girdėti tokius posakius: "Vaziuoju, bet bijau, kad nepakenčiau giminėms". Yra mažai norinčių vykti, bet bijančių. Sako: "gali prisikabinti prie mažiausio dalykėlio". Vietoje džiaugsmo — baimė ir rūpestis. Planuojantieji išvykti veikėjai savo veikloje "apsnūsta", vengia pasisakymų prieš komunizmą ir Sovietų Sąjungos sistemą, nesirodo viešumoje.

Grįžusieji iš viešnagės dažnai taip pat vengia komentary ir atviresnių pasisakymų iš kelionės. Yra jaučiama jų baimė dėl likusių ten giminių. Lankymo simptomai jau pradeda reikštis ir išsivijos bendruomenėje: vienas kitas nutolsta nuo veiklos,

Svilonis negalimo reikalauja

Per tris Naujienų numerius rašinyje "Kursai" Vilniuje yra tamsi dėmė išsivijos klystkeliose tarp kitko A. Svilonis rašo, kad mūsų spauda išsėdėdė ruoja RLB-nės ir Spaudos klubo Altos seime sveikintųjų vardus, kritikuoja Vatikano politiką, bet "tuo tarpu negirdomis pralaidžiū tokių Kapsuko universitete lituanistikos "kursantų" skleidžiamą prokomunistinę propagandą"

Atrodo A. Svilonis jau per daug reikalauja. Jeigu redaktoriaus vaikai uoliai platina bilietus į atsiųstų mus skaldyti so lietu koncertus ir pats dalyvauja, jeigu redaktoriaus vaikas važiuoja į tuos Kapsuko kursus, o paskui propagandinjame ok. Lietuvos laikraštyje išliaupsina tenykščius laimėjimus ir gražų gyvenimą, tai kaip gi toks laikraštis apie kitų kursantų liaupsinimus galėtų rašyti?

Tai būtų iš jų pusės baisiai nelogiška ir net veidmainiškas. Tai ir neverta reikalauoti, kad jie patys prieš save prieštarautų.

Stasys Juškėnas

BESVORĖ PADĖTIS

Yra dvi besvorės padėtys — statinė ir dinaminė. Gravitacijos įtakoje kiekvienas daiktas turi svorį. Gravitacijos jėga apskaičiuojama pagal Newtono formulą. Dvi masės M ir m traukia viena kitą prie savęs.

Gravitacijos jėga yra lygi dviejų masių M ir m. sandaugai, padalintai iš nuotolio kvadrato ir padaugintai iš konstantos. Jeigu dvi masės po vieną gramą yra vieno centimetro nuotolyje, jų traukiamoji jėga yra 0,000000000070 dydžio. Toji jėga išreikšta dydžiais yra vadinama gravitacijos konstanta.

Zemė traukia prie savęs mėnulį, mėnulis traukia tokią pat jėga žemę. Tarp žemės ir mėnulio yra besvorė vieta, kur baigiasi žemės gravitacijos laukas ir prasideda mėnulio.

Nuo žemės centro ligi mėnulio centro yra 384,000 kilometrų. Kadangi mėnulio masė yra mažesnė už žemės masę 81 kartą, tai žemės ir mėnulio gravitacijų laukų ribos yra maždaug 346,000 kilometrų nuo žemės. Toje vietoje būdami daiktai nustoja svorio. Tokia besvorė padėtis yra statinė.

Kita besvorė padėtis yra dinaminė. Kadangi daiktas krinta žemyn, praranda svorį. Jeigu paimsimė du daiktus, vieną sunkų, kitą lengvą ir juos surinkę spiruokle leisime kristi, spiruoklė nebus įtempta.

Kokia žmogaus savijauta yra nustojus svorio, galima patirti, kada krinta žemyn. Sokant nuo aukštos vietos, tuo momentu prarandama svoris. Tuo momentu pasikeičia savijauta. Atrodo, kad jis pasidarė tuščias. Juntamas kutenantis smelkimas. Toks pat jutimas atsiranda, kada lėktuvas įskridęs į oro "duobę" smunka žemyn.

VI. Valinevičius

BALZEKAS MOTOR'S
4030 Archer Ave., Tel. VI 7-1515

Seniausias automobilių pardavėjas lietuvis

Volare Premier Coupe

Chrysler - Plymouth - Arrow mašinos ir Station Wagon's už \$3,570 ir daugiau. (Vartotos mašinos — urmo kainomis)

Geriausi mechanikai taisymo ir priežiūros departamente

KVIECIAME !

BANKETA

SEN. FRANK D. SAVICKUI PAGERBTI

SESTADIENĮ, Š. M. LAPKRIČIO 19 D.

PERSONALITY LODGE

6649 S. Archer Ave.

Chicago, Illinois

- DAINOS
- SVEIKINIMAI
- VAKARIENĖ
- IR ŠOKIAI

6:30 valandą vakaro

Vakarienė ir gėrimai 15.00 dol.

BANKETĄ RUOŠIA

NAUJIENOS

Vietas prašome rezervuoti iš anksto

1739 SO. HALSTED STREET,

CHICAGO, ILLINOIS 60608

arba telefonu HA 1 - 6100

VISI LIETUVIAI MALONIAI ESATE LAUKIAM! BANKETE

◆ Pūpsio boba patvory pilna vandens vidury. (Suliny)

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1958) metų Chicago Lietuvos gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiuojančius lietuvius, pirmos Lietuvos kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški choral, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, liaisvamiškių ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaitytos, bankai ir kt.

Norintieji šia knyga įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order!

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJSIOS DRAUGIOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Firma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimų. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištalgos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

DR. R. G. BALUKAS
 A. USERIJA IR MOTERŲ LIGOS
 GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
 6449 So. Pulaski Rd. (Crowford
 Medical Building) Tel. LU 5-6446
 Paima ligonius pagal susitarimą.
 Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
 INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
 CHIRURGIJA
 Telef. 695-0533
 Fox Valley Medical Center
 860 SUMMIT STREET
 ROUTE 56, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Westchester Community klinikos
 Medicinos direktorius
 1758 S. Hanover Rd., Westchester, IL.
 VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
 kas antra seštadienį 8-3 val.
 Tel.: 304-2127 arba 502-2724

Rez. Gl. 8-0873
DR. W. EISIN-EISINAS
 AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
 GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
 6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
 Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
 liepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
 1707 West 103rd Street
 Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
 OPTOMETRISTAS
 KALBA LIETUVISKAI
 2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
 Tikrina akis Pritaiko akinius ir
 "contact lenses"
 Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč-
 dienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
 INKSTŲ, PUSLES IR
 PROSTATOS CHIRURGIJA
 2656 WEST 63RD STREET
 Val. antradienį, 1-4 popiet,
 ketvirtadienį, 5-7 val. vak.
 Ofiso telefonai: 776-2880
 Responcijos telefonai: 440-5545

DR. VYT. TAURAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Speciali praktika, spec. MOTERŲ ligos.
 4052 WEST 59th STREET
 Tel. PR. 8-1223
 OFISO VAL. pirm., antradienį, trečiadienį,
 ketvirtadienį, 9-12 val. vak. Seštadienį,
 2-4 val. popiet ir kitu laiku
 pagal susitarimą.

F. SILEIKIS, O. P.
 ORTOPEDEAS-PROTEZISTAS
 Aparatai - Protezai. Med. ban-
 dagal. specialiai pagalba kojomis.
 (Arch Supports) ir t. t.
 Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1
 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
 Telef.: PROspect 6-5084

Gėlės visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINČIAI
 2454 WEST 63RD STREET
 Telefonai: PR. 8-0833 ir PR. 8-0834
 Naujoji Barbara ir Gene Drishų
 krautuvių.

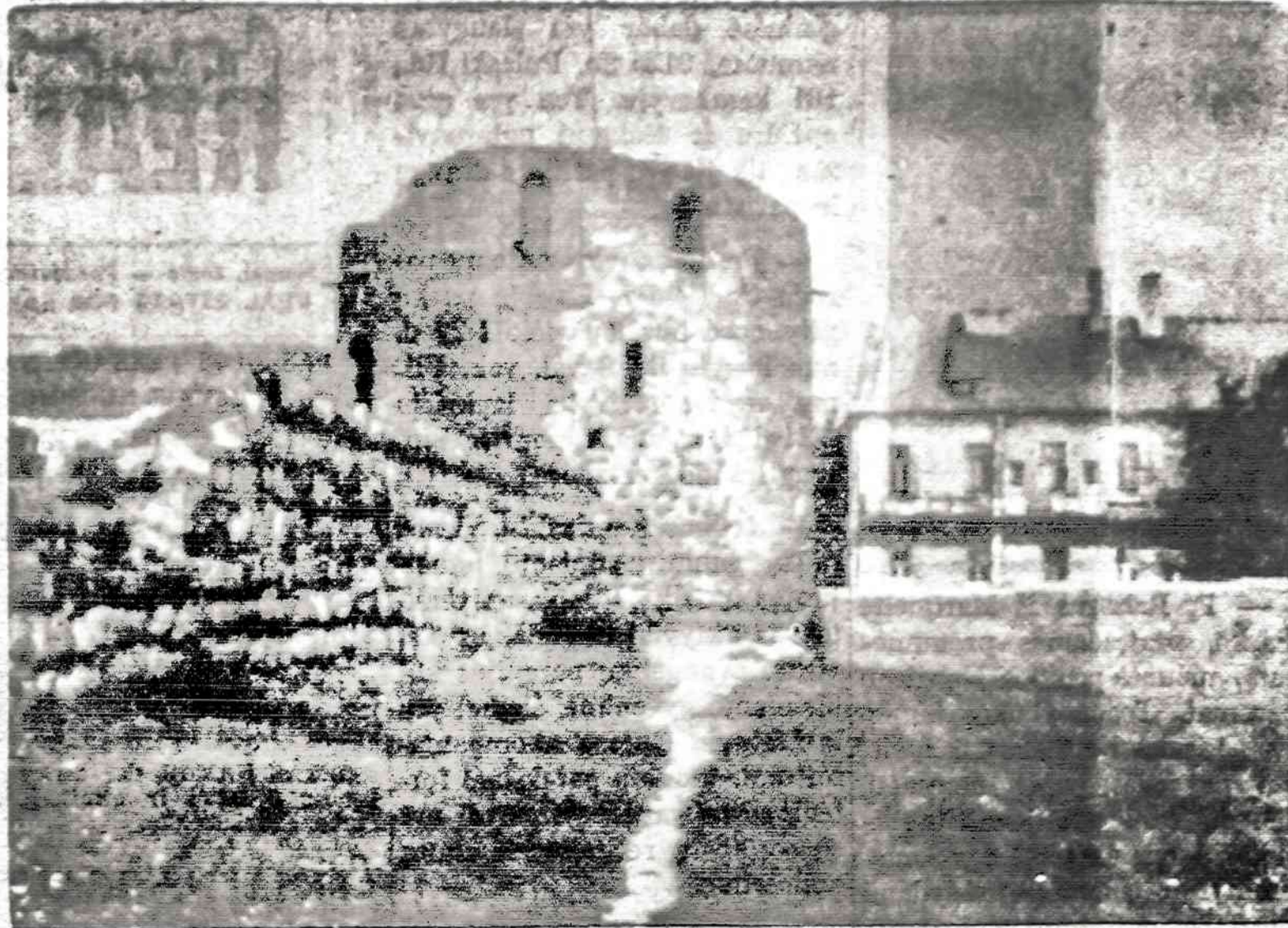
THE DAISY STORE
 7918 Southwest Hwy. Oak Lawn,
 Tel. 499-1318.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
 Leidimai - Pilna aporauža
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
 Tel. WA. 5-8063.

MOVING
 Apdraustas perkraustymas
 iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
 Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
 RADIOJEIMOS VALANDOS
 Visos programos iš WQPA,
 1490 Kil. A. M.
 Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
 madienio iki penktadienio 12:30
 - 1:00 val. popiet. Seštadieniais
 ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
 val. ryto.
 Vedėja Aldona Daukus
 Telef.: HEMlock 4-2412
 7159 So. MAPLEWOOD AVE.
 CHICAGO, ILL. 60629.

Help Keep Our Economy Strong
 BUY U.S. SAVINGS BONDS

KAUNO PILIS

**VĒLINĒS SV. KAZIMĒRO
 LIETUVIŲ KAPINĒSE**

Iš seno yra žinoma, kad lie-
 tuviai mirusiųjų kultą labai bran-
 gina ir toji graži tradicija su
 didelių susikauptimų pagarbais
 vykdoma. Tai gražus ir reikš-
 mingas mistinis bendravimas su
 mirusiais, kuriuos gyvieji prisie-
 mena ir pagerbia. Gi tuo pačiu,
 mums nežinomu atgamtinių
 kelių, susijungiamie dvasiniai su
 savo artimaisiais bei visais tau-
 tiečiais anksčiau iškeliauvusiais

amžinybėn.
 Kaip ir kasmet, Bendruome-
 nės Pasauliečių komitetas ir šv.
 Kazimiero lietuvių kapinių Skly-
 pų savininkų d-ja, prie kapinių
 steigėjų paminklo, spalio 30 die-
 ną, gražiai pagerbė mirusius,
 kurie šiose kapinėse palaidoti,
 o taip pat žuvusius dėl Lietuvos
 laisvės ir visus tautiečius, kur-
 jie bebūtų palaidoti.
 Iškilmės prasidėjo lygiai 12

ir visus tautiečius. Šauliams va-
 dovano Rinktinės pirm. VI. Iš-
 gautis. Tenka apgailestauti,
 kad kai kurios organizacijos ne-
 dalyvavo bendrose iškilmėse ir
 nepripažino mirusių. Pasiteisi-
 niųjų neturėtų būti, nes čia yra
 bendras tautinio solidarumo pa-
 sirodymas prisiminti ir pagerbi-
 ti mums brangius asmenis.

Iškilnių pasisekimui prisidė-
 jo ir gražus oras. Dalyviuose ma-
 tsi didelis susikauptimas ir net
 tam tikras dvasinės hipnozės
 pojūtis, jaučiant mirusiųjų ben-
 drosi da yvivimą tose apeigose.
 Tai buvo graži ir maloni misti-
 nė msteija, kurią retai tenka
 išgyventi.

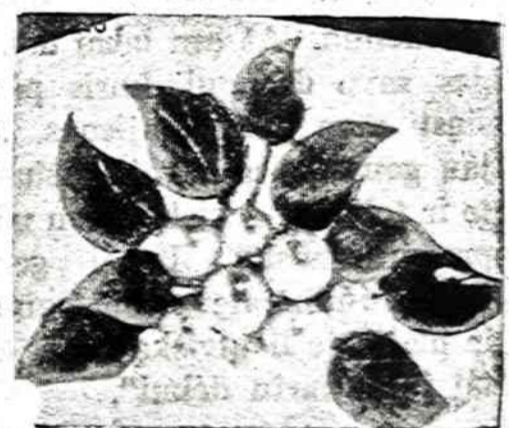
Pabaigai sugriedojo Marija,
 Marija ir tautos himnas. Tuo ir
 buvo baigtos įspūdingai gražios
 iškilmės.
 J. Tijūnas

Šachmatai

Iš Čekos Lietuvos šachmati-
 ninkų susirinkimą, įvykusį sek-
 madėnį, š. m. spalio 23 d. Jau-
 nimo Centre, atsilankė tik 9 na-
 riai. Tikėkimės, kad žaidimo
 dienomis jų pasirodys daugiau!

I naują valdybą buvo išrinkti
 5 šachmatininkai: Povilas
 Tautvaišas, Algirdas Dargužis,
 Kazys Jankauskas, Gediminas
 Jenula ir Aleksandras Zujus.
 Valdyba pasiskirstė pareigomis
 šitaip: Gediminas Jenula — pir-
 mininkas, Algirdas Dargužis —
 sekretorius, kiti — pusiau rin-
 tai, pusiau juokais — nariai —
 korespondentai ir patarėjai. Zo-
 mandos kapitonas lieka, kino-
 ma, tas pats: prityręs turnyrų
 vadovas — Romas Fabijonas. O
 meisteriui P. Tautvaišui ir man
 reiktų dar suteikti žaibo turny-
 rų iniciatorių titulus. Dar la-
 biausiai šloks titulus turėtų būti
 suteiktas Kaziumi Ramauskui,
 kuris visada pasirošęs užsta-
 tyti ne tik dolerituką, o net ir
 savo dūši žaibo partijoje.

Po susirinkimo įvyko 2 žaibo
 turnyrai, kurių pirmąjį laimė-
 jo P. Tautvaišas, antrąjį — su
 Fortūnos palaiminimu — aš.
 O Fortūnos palaiminimas reiškia,
 kad nugalėtojas, nors ir pa-
 rodė ne kažin kokį meną, bet
 visi kiti, lyg susitarę, visomis
 išgalėmis stengėsi "prakišti"
 pusiau laimėtą partijas!
 A. Zujus

**SUSIRINKIMŲ
 PRANEŠIMAI**

Šiu metų lapkričio mėn. 9 d. 2 val.
 po pietų šaulių Namuose, 2417 W. 43
 St., suaukiamas Lietuvos Pensininkų
 Sąjungos narių susirinkimas. Bus
 trumpa programa, užkandžiai ir lo-
 terija. Nariai, kurie dar nėra sumo-
 kėję nario mokesčio, galės vietoje
 sumokėti.
 Valdyba

Nuo 1914 metų
 Midland Savings aptar-
 nauja taupymo ir namų
 paskolų reikalus visos mū-
 su apylinkės. Dekojame
 jums už mums parodytą
 pasitikėjimą. Mes norė-
 tume būti jums naudingi
 ir ateityje.
 Sėskaitos apdraustas iki
 \$40,000
 2657 W. 69 STREET
 Chicago, IL 60629
 Tel. 925-7400
 8929 SO. HARLEM AVE.,
 Bridgeview, Illinois 60455
 Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS
 AND LOAN ASSOCIATION
 4040 ARCHER AVENUE
 CHICAGO, ILLINOIS 60632
 PHONE 254-4470

5 1/4 %
 All accounts com-
 pounded daily —
 Passbook Savings —
 paid quarterly

7 1/2 %
 1 Year's Savings
 Certificate
 (Minimum \$5,000)

**Better Eating...
 FROM START TO FINISH**

The Kitchen Almanac

Here's a neat break-
 fast or
 brunch idea —
 give your
 scrambled eggs a
 special (and un-
 usual) taste
 by folding in
 small cubes or balls of avo-
 cado just before the eggs "set".
 Or spread mashed avocado,
 seasoned with salt and pepper
 and a little lemon juice on
 crisp, hot toast.

Peanut Crust Banana Pie
 Finely chop 1-1/2 cups of
 salted peanuts and press into
 a 9-inch pie pan. Add 2
 tablespoons crunchy peanut
 butter to your favorite banana
 cream pie filling. Place filling
 in peanut crust. Cool pie and
 refrigerate. Top of pie may be
 decorated with banana slices
 and peanuts.

Keeping up with consumers
 — the trash compactor is one
 of the most popular and use-
 ful kitchen appliances to
 come along in recent years.
 Researchers at KitchenAid
 appliances attribute this to
 the fact that the compactor
 has proven its worth in
 kitchen cleanup.

These experts say because
 trash is reduced to as little
 as one-fourth its original size
 with a compactor, disposing
 of such items as cans, cartons,

val. Ją atidarė pirm. K. Lau-
 kaitis, kuris Jo trumpi žodžio
 pakvietė kun. J. Frunskį sukalt-
 bėti maldą. Invokacija atlikta
 gražiais ir giliai prasmingais
 maldos žodžiais, prašant Dievo,
 galesingumo mirusiesiems. Jie mi-
 rė, kad mes gyventumėm pilni
 Dievo ir tėvynės meilės savo
 širdyse.

Pagrindinė kalbą pasakė B-
 nės Pasauliečių k-to pirminin-
 kas Al. Regis, kuris jautriais
 žodžiais apibūdino šių iškilmių
 reikšmę, kurios jau virto net
 10-ties metų tradicija. Šių kapinių
 Steigėjų paminklas įtikinan-
 čiai liudija, kaip lietuviai prieš
 daugelį metų buvo tautiniai ir
 tikiybiniai stiprūs, kurių pėdo-
 mis ir šiandien mes turėtumėm
 eiti. Gi jų, taip vadinamų žaliu-
 jų Lietuvos miškų ir lygiųjų
 laukų sūnų-dukterų, paliktąjį
 testamentą mes privalome vyk-
 dyti, kitaip būtų beprasmiškas
 šis atsilankymas ir veidmaini-
 kas pagerbimas. Tad akivaizdo-
 je to viso mes, jų palikuonys,
 šią valandą dvasioje jungiamės
 su mirusiais, o jie džiaugdamie
 si mūsų gerais darbais, atsily-
 gins prašydami mus Dievo pala-
 mos bei dvasinės stiprybės lai-
 kiname šios žemės gyvenime.
 Galima pasakyti, kad deka tik
 bendravimui su mirusiais, Lie-
 tuvių tauta taip visų drasko-
 ma, dar yra gyvastinga ir mora-
 liškai tvirta.

Prie paminklo gyvų gėlių vai-
 niką padėjo Paulina Sukytė ir
 Algis Barakauskas. Vėlinių ug-
 ni-žvakę įžiebė pirm. Al. Regis
 ir Sklypų savininkų d-jos pirm.
 L. Giedraitienė. Uždegtos žva-
 kės ugnį pašventino — palaimi-
 no kun. J. Prunskis, o toji lieps-
 na simbolizuoja nemirtingus gy-
 vųjų ir mirusiųjų idealus. Dau-
 guma dalyvių uždegė savo žva-
 kes padėjo ant artimųjų kapo.

Iškilmėse dalyvavo virš 1000
 žmonių. Valinymu šaulių
 buvo 70, kurie nešė garbės
 sargybą prie paminklo laike iš-
 kilnių. Tai gražus mostas iš
 šaulių pusės, kai pagerbia ir
 prisimena savo mirusius narius

SCHOOL'S OPEN DRIVE CAREFULLY

LAST YEAR 2850 SCHOOL-
 AGE CHILDREN BETWEEN
 THE AGES OF 5 AND 14
 WERE KILLED BY MOTOR
 VEHICLES IN THE U.S.
 CHARLES M. HAYES,
 PRESIDENT OF THE CHICAGO
 MOTOR CLUB, ASKS DRIVERS
 TO BE ESPECIALLY ALERT
 FOR CHILDREN NOW THAT
 SCHOOL IS IN SESSION

**ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI
 KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠCIONIUI**

"Saulė ir skydas yra Viešpats, malonė ir garbė jį suteikia. Vieš-
 pats neatsako gera tiems, kurie elgiasi nekaltai". — Psalmė 84:11.
 Mūsų tekstas suteikia daug paguodos Dovo d. klasei. Dievo mylimie-
 siems, pateptiesiems, Kristaus kūno nariams. Tokiems Viešpaties Dievas yra
 saulė ir skydas. Jis apviečia juos ir teikia jiems gausių palaimų ir sergi-
 nu viso, kas galėtų juos sužeisti. Visa turi išvien veikti naudai tu, kurie
 jį myli ir yra jo pašaukti, kaip jo nutarta. Turėdami tad tokius palaimin-
 tus užtikrinimo žodžius, džiugaudami mes galime žiūrėti į ateitį, pilnai ti-
 kėdami, kad turėsime dalies pažadėtam garbingame atlygime, kuris yra
 prirengtas ir siūlomas nuolankiems, pasivirgintiems ir ištikimiems Jėzaus
 Kristaus pasekėjams.
 Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
 rusieji? Į tą klausimą atsako knygtė "Viltis po mirties", kurią gausite ne-
 mokamai. Rašykite:
 F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
 SV. RAŠTO TYRINETOJAI

Mažeika & Evans
 Laidotuvių Direktorai
 6845 SOUTH WESTERN AVE.
 Trys Moderniškos Koplyčios
 Mašinoms Vieta
 Tel. 737-8600
 Tel. 737-8601

**EUDEIKIS
 GAIDAS -- DAIMID**
 SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
 Tel.: YArds 7-1741-1742
 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
 Telefonas: LaFayette 3-0440
 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
 TĖVAS IR SŪNUS
 MARQUETTE FUNERAL HOME
 2533 W. 71st Street
 Telef.: GROvehill 6-2345-6
 1410 So. 50th Ave., Cicero
 Telef.: TOWNhall 3-2108-9
 TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
 AIKSTĖ TŪMOMBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:
 Chicago
 Lietuvių
 Laidotuvių
 Direktorių
 Asociacijos

**AMBULANCE PATARNAVI-
 MAS DIENA IR NAKTĮ**
 TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
 TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
 3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
 1348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LaFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
 3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

**STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
 (LACKAWICZ)**
 2424 WEST 69th STREET Rfpublic 7-1213
 2314 WEST 23rd PLACE Ulytina 7-6672
 11028 SOUTHWEST HIGHWAY. Palos Hills, IL. 974-4410

P. J. RIDIKAS
 3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1011

